

Mihail Roșu

Niculina Ilarion

MATEMATICĂ

**Exerciții și probleme
pentru clasele III-IV**



EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

CUPRINS

Clasa a III-a

I. Numerele naturale de la 0 la 100	4
• Citirea, scrierea, compararea, ordonarea, determinarea, rotunjirea	4
TESTUL 1	8
II. Operații cu numere naturale de la 0 la 100	10
1. Adunarea numerelor naturale de la 0 la 100, fără și cu trecere peste ordin	10
2. Scăderea numerelor naturale de la 0 la 100, fără și cu trecere peste ordin	13
TESTUL 2	16
3. Înmulțirea numerelor naturale de la 0 la 100.....	18
4. Împărțirea numerelor naturale de la 0 la 100.....	24
5. Înmulțirea și împărțirea. Proba înmulțirii și proba împărțirii.....	27
6. Aflarea unui număr necunoscut la înmulțire și împărțire	28
7. Ordinea efectuării operațiilor	30
8. Probleme cu toate operațiile	31
TESTUL 3	36
III. Numerele naturale de la 0 la 1 000.....	38
• Citire. Scrisoare. Comparare. Determinare. Ordonare. Aproximare	38
TESTUL 4	42
IV. Operații cu numere naturale de la 0 la 1 000	44
1. Adunarea numerelor de la 0 la 1 000, fără trecere peste ordin	44
2. Scăderea numerelor de la 0 la 1 000, fără trecere peste ordin	46
3. Adunarea și scăderea. Proba adunării și proba scăderii	49
4. Aflarea unui termen necunoscut la adunare și scădere	51
TESTUL 5	54
5. Înmulțirea unui număr de două cifre cu un număr de o cifră	55
6. Înmulțirea unui număr de trei cifre cu un număr de o cifră	58
7. Împărțirea unui număr de două cifre la un număr de o cifră.....	63
8. Alte cazuri de împărțire.....	65
9. Înmulțirea și împărțirea. Proba înmulțirii și proba împărțirii.....	70
10. Aflarea unui număr necunoscut la înmulțire sau la împărțire	71
TESTUL 6	75
V. Numerele naturale mai mari decât 1 000 și mai mici decât 1 000 000	77
TESTUL 7	81
VI. Elemente intuitive de geometrie	83
1. Punctul. Linia dreaptă. Segmentul de dreaptă. Linia curbă. Linia frântă.....	83
2. Forme plane. Poligoane. Cerc. Interior și exterior	86
3. Exerciții și probleme recapitulative	91
4. Corpuri geometrice.....	92
TESTUL 8	93
VII. Unități de măsură	96
1. Metrul – multiplii și submultiplii.....	96
2. Litrul – multiplii și submultiplii	98
3. Kilogramul – multiplii și submultiplii	100
4. Unități de măsură pentru timp	102
5. Unități monetare	103
TESTUL 9	104
TESTUL SUMATIV 1	106
TESTUL SUMATIV 2.....	109

I. Numere naturale	112
1. Formare, clase (unități, mii, milioane, miliarde), ordine, scriere, citire	112
2. Comparare, ordonare	114
3. Scrierea cu cifre romane	116
TESTUL 1	117
II. Operații cu numere naturale fără și cu trecere peste ordin	119
1. Adunarea numerelor naturale fără trecere peste ordin	119
2. Adunarea numerelor naturale cu trecere peste ordin	120
3. Scăderea numerelor naturale fără trecere peste ordin	121
4. Scăderea numerelor naturale cu trecere peste ordin	122
5. Adunarea și scăderea. Proba. Aflarea unui număr necunoscut	122
6. Proba adunării și proba scăderii, folosind și metoda aproximării	124
7. Rezolvări și compunerি de probleme	126
TESTUL 2	128
8. Înmulțirea numerelor naturale cu 10, 100, 1 000	130
9. Înmulțirea numerelor naturale cu un număr de o cifră	131
10. Înmulțirea a două numere de două cifre	132
11. Împărțirea numerelor naturale la 10, 100, 1 000	135
12. Împărțirea numerelor naturale la un număr de o cifră	137
13. Aflarea unui număr necunoscut	138
14. Probleme care se rezolvă prin înmulțiri sau împărțiri	139
15. Ordinea efectuării operațiilor. Folosirea parantezelor	140
16. Probleme cu cele patru operații	141
17. Compunere de probleme	141
III. Rezolvări de probleme	144
1. Probleme care se rezolvă prin trei sau mai multe operații	144
2. Probleme care se rezolvă prin metoda figurativă	149
3. Probleme de mișcare	151
4. Probleme de logică	154
5. Organizarea și interpretarea datelor	156
6. Probabilități	158
TESTUL 3	163
IV. Fracții	165
1. Noțiunea de fracție	165
2. Fracții egale	167
3. Compararea unei fracții cu întregul	169
4. Compararea fracțiilor	173
5. Adunarea și scăderea fracțiilor cu același numitor	175
6. Aflarea unei fracții dintr-un întreg	176
TESTUL 4	179
V. Elemente intuitive de geometrie	182
1. Unghi. Drepte paralele, drepte perpendiculare	182
2. Figuri geometrice plane	185
3. Corpuri geometrice	191
4. Aria unei suprafețe	197
TESTUL 5	206
VI. Unități de măsură	209
1. Metrul. Multiplii și submultiplii	209
2. Litrul. Multiplii și submultiplii	210
3. Kilogramul. Multiplii și submultiplii	210
4. Măsurarea timpului	211
TESTUL 6	213
TEST SUMATIV	215
Soluții	218

NUMERELE NATURALE DE LA 0 LA 100

**Citirea, scrierea, compararea,
ordonarea, determinarea, rotunjirea**

1. Citește numerele:

- | | |
|---------------------------|---------------------------|
| a) 2; 12; 20; 24; 42; | c) 6; 16; 61; 60; 66; 69; |
| b) 5; 15; 25; 50; 55; 75; | d) 9; 19; 91; 90; 99. |

2. Află numerele de două cifre care au:

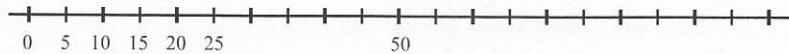
- a) 4 la ordinul unităților și 5 la ordinul zecilor;
- b) 2 la ordinul zecilor și 7 la ordinul unităților;
- c) aceeași cifră la zeci și la unități;
- d) 9 la ordinul zecilor, iar la ordinul unităților cu 2 mai puțin.

3. Completează corespunzător tabelul:

Numărul	
Cu litere	Cu cifre
zece	
doisprezece	
	15
	55
șaizeci și unu	
șaisprezece	
	79
	97
șaptesprezece	
o sută	

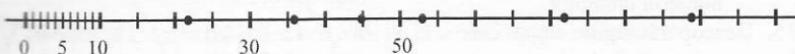
4. Scrie toate numerele de două cifre folosind o singură dată: 3; 7; 0.

5. Observă axa, apoi marchează (•) și scrie numerele următoare: 7; 17; 27; 31; 19; 91; 55; 85; 58; 82.



Rezolvarea exercițiilor

6. Scrie pe axă numerele mărcate prin puncte.



7. Completează casetele cu semnele „<“, „>“ sau „=“.

$15 \square 51$

$17 \square 71$

$55 \square 15$

$10 \square 100$

$60 \square 90$

$53 \square 35$

$78 \square 87$

$90 \square 60$

$18 \square 81$

$44 \square 24$

$36 \square 63$

$28 \square 82$

$99 \square 66$

$60 \square 90$

$93 \square 36$

$33 \square 33$

$11 \square 11$

$84 \square 48$

$59 \square 95$

$64 \square 46$

8. Scrie semnele „<“, „>“ sau „=“, pentru ca relațiile următoare să fie adevărate.

$24 \square 25$

$36 \square 39$

$18 \square 20$

$91 \square 19$

$52 \square 53$

$54 \square 58$

$20 \square 25$

$10 \square 20$

$68 \square 86$

$61 \square 16$

$40 \square 34$

$100 \square 10$

$95 \square 59$

$66 \square 99$

$40 \square 43$

$4 \square 44$

9. Descoperă:

- cel mai mic număr de două cifre;
- cel mai mic număr de două cifre identice;
- cel mai mare număr de două cifre diferite;
- cel mai mare număr de două cifre identice;
- cel mai mic număr de două cifre reprezentând numere consecutive;
- cel mai mare număr de două cifre reprezentând numere consecutive;
- cel mai mic număr de două cifre reprezentând numere consecutive pare;
- cel mai mare număr de două cifre reprezentând numere consecutive impare.

10. Înlocuiește literele cu numerele potrivite, astfel încât relațiile să fie adevărate:

$\overline{a}1 < 31;$

$\overline{cc} < 56;$

$\overline{5m} < 54;$

$\overline{e}9 < 53 < \overline{fe};$

$\overline{1b} > 12;$

$\overline{nn} > 34;$

$44 < \overline{x}4;$

$\overline{xy} > 57 > \overline{yz}.$

11. Scrie cel mai mare, apoi cel mai mic număr de două cifre, folosind cifrele 6; 9; 1.

12. Completează pe spațiul liniat numerele imediat mai mari, respectiv mai mici:

$\underline{\quad} 10 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 33 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 69 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 70 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 15 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 49 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 90 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 40 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 19 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 60 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 45 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 99 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 20 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 50 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 19 \underline{\quad};$

$\underline{\quad} 89 \underline{\quad}.$

13. Ordenează crescător, apoi descrescător, numerele: 15; 68; 51; 86; 5; 18; 75.

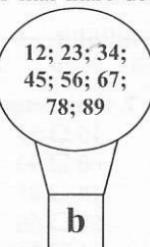
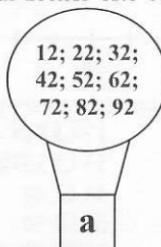
14. Descoperă, apoi scrie în ordine crescătoare numerele:

- cuprinse între 30 și 55, ale căror cifre reprezintă numere consecutive;
- cuprinse între 48 și 68, ale căror cifre reprezintă numere consecutive impare;
- cuprinse între 50 și 80, care au cifra zecilor 6;
- cuprinse între 73 și 94, care au cifra unităților 5;

- cuprinse între 44 și 70, în care numărul zecilor este cu 1 mai mare decât numărul unităților.

15. Descoperă regula după care au fost așezate numerele din interiorul balonului **a**.

Dar cele din interiorul balonului **b**?



16. Scrie, în ordine descrescătoare, sirul numerelor de două cifre:

- identice;
- cu cifra unităților 5;
- cu numărul zecilor cu 2 mai mic decât al unităților;
- numărul unităților reprezintă dublul numărului zecilor;
- zecile și unitățile sunt numere consecutive impare.

17. În scrierea sirului de numere de la 0 la 20, de câte ori folosim cifra 1? Dar 0?

18. De câte ori folosim cifra 9 în scrierea numerelor de la 0 la 100?

19. Folosind cifrele 2; 4; 6; 8 o singură dată, formează numere alcătuite din zeci și unități, apoi scrie-le în ordine crescătoare.

20. Observă tabelul alăturat, apoi stabilește clasamentul, începând cu numele copilului cu cel mai mare punctaj.

21. Numără crescător până la 50, apoi scrie numerele:

- din 6 în 6, începând cu 6;
- din 4 în 4, începând cu 24;
- din 12 în 12, începând cu 12;
- din 15 în 15, începând cu 15;
- din 8 în 8, începând cu 24;
- din 3 în 3, începând cu 25.

22. Descoperă regula, apoi scrie încă trei numere:

- 12; 16; 20; 24; ____; ____; ____;
 10; 20; 25; 35; 40; 50; 55; ____; ____; ____;
 2; 5; 10; 13; 18; 21; 26; ____; ____; ____.

23. Determină cel mai mare număr natural format din zeci și unități:

- cu suma numerelor reprezentate de cifrele sale egală cu 7;
- are la zeci cifra 1;
- este un număr impar cu suma numerelor reprezentate de cifrele sale egală cu 9;
- numărul zecilor este egal cu numărul unităților, iar suma lor este 10.

24. Serie sirul numerelor de două cifre, cu diferența dintre numărul zecilor și cel al unităților egală cu 2.

Nume	Punctaj
Ana	57
Bogdan	74
Corina	56
Dorina	75
Eugen	72
Florin	27
Geta	47
Horia	65

Rezolvare 25. Folosind numerele impare de o singură cifră, formează şirul numerelor de două cifre, apoi scrie-l în ordine crescătoare.

26. Determină numărul care îndeplinește în același timp condițiile:

- este format din zeci și unități;
- zecile și unitățile sunt numere consecutive pare;
- suma numerelor reprezentate de zeci și unități este 6.

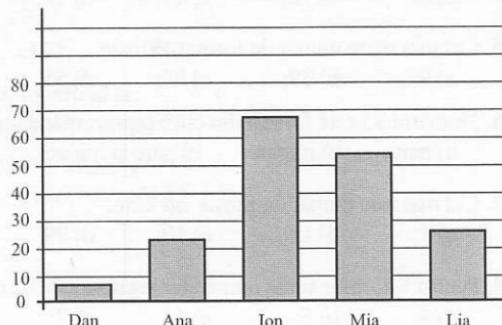
27. Apreciază câte insecte sunt din fiecare și completează tabelul:

Estimat	Numărat
	    



28. Aproximează fiecare dintre numerele următoare:
12; 83; 64; 46; 53; 35; 88; 44; 55; 93; 36.

29. Observă tabelul și aproximează vîrstă fiecărei persoane:



30. Dan spune, gândind prin aproximare:

- Eu am aproape 20 de ani!
- Iar eu am împlinit de câțiva ani dublul vîrstei tale, spune Ion, gândind la fel. Ce vîrstă poate avea Dan? Ce vîrstă poate avea Ion?

31. Scrie, prin aproximare, cât cântărește fiecare dintre animalele prezentate mai jos:

a)



8 kg

b)



27 kg

c)



45 kg

32. Încercuiește în fiecare șir numai numerele care pot fi aproximate prin numerele date:

30

50

60

21; 27; 32; 34

42; 44; 48; 53; 55

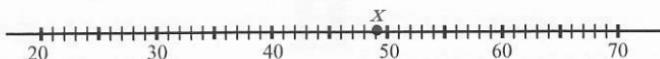
55; 51; 56; 63; 69

TESTUL 1

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul cincizeci și șapte se scrie:
a) 7; b) 27; c) 57; d) 77.
2. Numărul 17 se scrie:
a) șaisprezece; c) șapte spre zece;
b) șapte și sprezece; d) șapte și sprezece.
3. Cel mai mare număr de două cifre este:
a) 90; b) 99; c) 98; d) 100.
4. Cel mai mic număr format din zeci și unități diferite este:
a) 0; b) 10; c) 11; d) 12.
5. Cel mai mare număr de forma $\overline{a5}$ este:
a) 95; b) 59; c) 85; d) 55.
6. Numărul 35 este format din cifre reprezentând numere consecutive:
a) pare; b) impare; c) pare și impare; d) alt răspuns.
7. Cel mai mic număr de forma \overline{aa} este:
a) 1; b) 11; c) 10; d) 99.
8. Pentru $\overline{8b}$, unde suma numerelor reprezentate de cifre este 15, valoarea lui b va fi:
a) 4; b) 5; c) 6; d) 7.
9. Cel mai mare număr de două cifre consecutive pare este:
a) 68; b) 86; c) 88; d) 98.
10. Numărul format din două zeci și 12 unități este:
a) 21; b) 22; c) 31; d) 32.
11. Numărul 55 urmează imediat după:
a) 4; b) 44; c) 54; d) 56.
12. Numărul 60 este imediat înaintea numărului:
a) 50; b) 58; c) 59; d) 61.
13. Numărul 80 se află între numerele:
a) 65 și 75; b) 70 și 80; c) 80 și 82; d) 79 și 81.
14. După numărul 90 urmează imediat:
a) 19; b) 89; c) 91; d) 92.
15. Spune în care sir numerele sunt în ordine crescătoare, din 3 în 3.
a) 71; 73; 75; 77; c) 71; 72; 73; 74;
b) 69; 72; 75; 78; d) 70; 74; 78; 82.

Răspuns. Ce număr reprezintă litera x de pe axă?

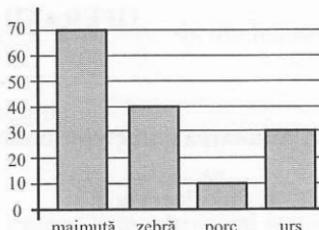


- a) 41; b) 46; c) 49; d) 50.

17. Graficul alăturat arată cât de repede pot alerga 4 animale.

Dacă ar fi într-un concurs, care ar fi ordinea în care ar termina cursa?

- a) maimuță, zebra, porcul, ursul;
 b) porcul, ursul, maimuță, zebra;
 c) maimuță, zebra, ursul, porcul;
 d) maimuță, porcul, ursul, zebra.



18. Care este numărul mai mic decât 40, având numărul zecilor egal cu dublul numărului unităților?

- a) 12; b) 20; c) 21; d) 42.

19. Numărul 54 îl aproximează, rotunjind la:

- a) 40; b) 50; c) 60; d) 70.

20. Câte numere sunt de la 0 la 45 inclusiv?

- a) 44; b) 45; c) 46; d) 47.



Autoevaluare: Scrie în tabel litera corespunzătoare răspunsurilor alese.

Compară cu rezultatele date la sfârșitul manualului.

Nr. exercițiu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Răspuns																				
ales																				
corect																				

Ai obținut mai mult de 17 răspunsuri corecte? EXCELENȚĂ!

Procedează la fel la toate testele!

I

NUMERE NATURALE

1. Formare, clase (unități, mii, milioane, miliarde) Ordine, scriere, citire

1. Completează corespunzător enunțurile:

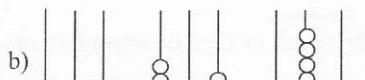
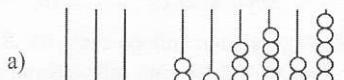
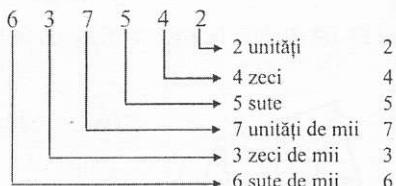
- a) 10 unități de un anumit ordin formează o unitate de ordin ...;
- b) numerotarea ordinelor începe cu ...;
- c) trei ordine consecutive formează ...;
- d) absența unui ordin este marcată în scris cu cifra ..., iar citirea ordinului respectiv nu este

2. Care sunt ordinele din clasa miilor? Dar a milioanelor?

3. Pentru numărul 357 246, precizează unitățile aflate pe locul: miilor, zecilor, sutelor de mii, zecilor de mii.

4. Privește exemplul prezentat, apoi continuă să-l completezi. Scrie asemănător numărul 259 637.

5. Scrie pe caiet, cu cifre și litere, numerele prezentate:



6. Scrie cu cifre numărul care conține: 5 la ordinul zecilor; 3 la ordinul zecilor de mii; 6 la ordinul sutelor; 4 la ordinul unităților de mii.

7. Citește, apoi scrie cu litere numerele: 3 514; 56 302; 115 545; 40 800; 34 602; 90 009; 42 000; 303 000; 518 018; 550 505; 900 009; 100 000.

8. Se dă tabelul:

CLASA											
MILIARDE			MILIOANE			MII			UNITĂȚI		
s	z	u	s	z	u	s	z	u	s	z	u
12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
			1	3	3	6	5	8	4	3	2
		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	9	7	2	0	0	0	0	0	0	0

Scriem: 5 000 000. Citim: cinci Tabelul poate continua în partea stângă cu bilioane, trilioane.

Un număr scris cu 12 cifre este de ordinul sutelor de miliarde.

Numeste ordinele din clasa:

- a) milioanelor;
b) miliardelor.

9. Pentru numărul 53 725 000 200, precizează numărul care reprezintă:

- a) zecile de milioane; b) zecile de miliarde;
c) unitățile de miliarde; d) sutele de milioane.

10. Citește numerele, apoi scrie-le cu litere:

5 300 000; 53 000 000; 5 000 000 000; 5 300 000 000; 53 000 000 000.

11. Serie cu cifre: 37 milioane 800 de mii; 95 miliarde 606 milioane; 150

liarde 150 de mii; 9 miliarde 9 milioane 9 mii.

12. Citește, apoi scrie numerele:

Numele planetei	Distanță față de soare (în km)	
	cu cifre	cu litere
Mercur	27 850 000	
Venus		o sută opt milioane
Pământ	150 000 000	
Marte		două sute douăzeci și opt milioane
Jupiter	778 000 000	
Saturn		un miliard patru sute douăzeci șișapte milioane
Uranus	2 800 000	
Neptun		patru miliarde cinci sute milioane
Pluto	7 400 000 000	

13. Completează corespunzător spațiile punctate, pentru ca enunțurile să fie adevărate:

- Numărul 18 098 este un număr cu soț sau
 - Numerele 18 367; 18 368; 18 369 sunt numere
 - Numerele 18 365; 18 367; 18 369 sunt numere
 - Numerele 18 362; 18 364; 18 366 sunt numere

14. Scrie cu cifre sau litere numerele date:

- 17 017 ...;
 - cincisprezece milioane cincisprezece mii cincizeci ...;
 - 19 348 658 412 ...;
 - nouă sute nouă milioane nouă;
 - 105 384 600 000 ...;
 - treisprezece milioane o sută paisprezece mii cinci sute

15. Fie numerele:

704 75 ; 335 66 ; 685 33 ; 843 65 ; 14 48 .

Completează fiecare spațiu liber cu cifre corespunzătoare, astfel încât să obții:

- a) un număr par; b) un număr impar.

16. Citește numerele următoare și spune ce ordine sau ce clase reprezintă numerele subliniate:

- a) 101; 101 110; 101 110 010;
 b) 301 031; 13 136 303 000;
 c) 60 000 600;
 d) 99 000 000; 10 100 001.

17. Găsește numărul natural de forma $\overline{abc\ def}$, știind că:

- cifra sutelor de mii reprezintă cel mai mare număr natural de o singură cifră;
- numărul zecilor de mii este cel mai mic număr natural;
- celelalte ordine sunt formate din numere consecutive pare, în ordine descrescătoare.

18. Află numărul natural de forma $\overline{abc\ def}$, știind că:

- numărul sutelor este același cu numărul sutelor de mii, adică cel mai mic număr impar de o singură cifră;
- celelalte ordine au numere identice, iar suma acestora este 28.

19. Descoperă numerele de nouă cifre consecutive, în ordine crescătoare. Scrie-le cu cifre și litere.

20. Încercuiște, dintre numerele următoare, pe acelea care conțin 73 de sute: 7 380; 730; 373; 1 073 000; 7 307; 1 730; 97 360.

21. Câte numere de forma $a\ \overline{000}$ există?

2. Comparare, ordonare

1. Observă exemplele, apoi completează corespunzător casetele sau spațiile punctate:

► Exemple:

• mai mic: 5 730 < 57 300;	• mai mare: 6 812 > 6 802.
► $a = 5\ 327$	$a \rightarrow 4$ cifre

$$b = 115\ 327 \quad b \rightarrow 6 \text{ cifre}, \quad \text{deci } a \square b$$

► $c = 3\ 275$	$c \rightarrow 4$ cifre
$d = 1\ 275$	$d \rightarrow 4$ cifre

comparăm de la ... la

► Dintre două numere naturale având un număr diferit de cifre, este mai mare cel scris cu

► Dacă numerele naturale sunt scrise cu același număr de cifre, se compară pe rând, începând cu ordinul mai Este mai mare numărul care conține mai multe unități de un anumit

2. Din fiecare pereche, încercuiște numărul:

- mai mare: 73 452 673; 73 454 673;
- mai mic: 801 810 801; 801 801 810.

3. Pentru fiecare din numerele date mai jos, scrie câte două numere:

- a) mai mici decât: 1 000; 10 000; 100 000;
 b) mai mari decât: 998; 99 998; 9 999 999.

4. Înlocuiște * cu numere potrivite, astfel încât relațiile date să fie adevărate:

$$3 * 1\ 78 * < 381\ 781; \quad * 9 * 890 > 898\ 890.$$

5. Completează, pe caiet, semnele potrivite (<; >; =), astfel încât să obții o relație adevărată:

Respect pentru oameni și cărți

$$575\ 367 \square 57\ 367; \quad 99\ 999 \square 900\ 900; \quad 19\ 109 \square 19\ 901;$$

$$300\ 003 \square 300\ 030; \quad 601\ 100 \square 610\ 001; \quad 12\ 012 \square 10\ 120$$

6. Observă tabelul, apoi completează spațiile punctate, astfel încât enunțurile să fie adevărate:

Numele județului	Număr de locuitori
Arad	461 730
Brașov	588 366
Cluj	703 269
Giurgiu	296 024
Sibiu	422 224
București	1 921 751

- În județul Arad sunt mai ... locuitori decât în județul Sibiu.
- În județul Brașov sunt mai ... locuitori decât în județul Cluj.
- Județul cu cel mai mic număr de locuitori este
- Județul cu cel mai mare număr de locuitori este

7. Care este cel mai mare număr natural format din nouă cifre consecutive? Dar cel mai mic?

8. Care este cel mai mic număr natural de şase cifre distincte, cu cifra sutelor 0? Dar cel mai mare?

9. Află cel mai mare număr natural de şapte cifre consecutive.

10. Află cel mai mic număr natural de patru cifre consecutive pare.

11. Scrie cel mai mare număr natural de forma $\underline{a}00b01$.

12. Scrie cel mai mic număr natural de forma $9ab9$, în care: $a \neq 0$ sau $b \neq 0$ sau $a \neq b \neq 0$.

13. Scrie cel mai mare număr natural de şase cifre diferite, cu suma acestora egală cu 21.

14. Care este cel mai mare număr natural de patru cifre consecutive pare? Dar cel mai mare?

15. Află cel mai mare număr natural de cinci cifre care este mai mare decât numărul 11 010 și este format din aceleași cifre ca și acesta.

16. Determină valorile lui x în fiecare din situațiile:

a) $99\ 999 < x < 100\ 009$, unde x este număr par;

b) $1\ 000\ 000 > x > 999\ 990$, unde x este număr impar.

În fiecare din cele două cazuri, află toate soluțiile.

17. Determină cel mai mare număr natural de forma $900abc000$, în care clasa miilor este reprezentată de numere consecutive pare.

18. Care este cel mai mare număr natural de forma $\underline{a}00b00c00$, în care $a \neq b \neq c$?

19. Află cel mai mare număr natural de şase cifre. Plasează cifra 0 între cifrele sale, astfel încât numărul obținut să fie cel mai mic număr natural dintre toate câte se pot obține în acest mod.



CONTENUT

Matematică

clasa a VI-a

I

Cap. 1 – Numere naturale

1.1. Fracții echivalente. Fracții ireductibile

1.2. Numere raționale positive. Forme de scriere

1.3. Compararea numerelor raționale. Aproximare

1.4. Adunarea numerelor raționale pozitive

1.5. Scăderea numerelor raționale pozitive

Teste de evaluare

1.6. Inmultirea numerelor raționale pozitive

1.7. Împărțirea numerelor raționale pozitive

1.8. Ridicarea la putere a numerelor raționale

Reguli de calcul cu puteri

1.9. Ordinea efectuării operațiilor

Teste de evaluare

1.10. Media aritmetică ponderată a numerelor raționale

1.11. Ecuații înmulțirea născută a unei ecuații de gradul I

CLUBUL
MATERNATIENILOR

ALGEBRĂ

Cap. 1 – Numere naturale

1.1. Operații cu numere naturale	7
1.2. Reguli de calcul cu puteri	10
1.3. Compararea puterilor . Pătrate și cuburi perfecte.	
Alte probleme în care intervin puteri.....	14
<i>Teste de evaluare</i>	18
1.4. Divizor multiplu	21
1.5. Criterii de divizibilitate	26
1.6. Proprietățile ale relației de divizibilitate în \mathbb{N}	30
<i>Teste de evaluare</i>	34
1.7. Numere prime. Numere compuse.....	37
1.8. Descompunerea numerelor naturale în produs de puteri de numere prime	41
1.9. Divizori comuni.....	45
1.10. Multipli comuni.....	50
<i>Teste de evaluare</i>	55
1.11. Probleme cu caracter practic.....	59
1.12. Probleme pentru performanță școlară și olimpiade	61

Cap. 2 – Numere raționale

2.1. Fracții echivalente. Fracții ireductibile	69
2.2. Numere raționale pozitive. Forme de scriere	74
2.3. Compararea numerelor raționale. Aproximări.....	80
2.4. Adunarea numerelor raționale pozitive	86
2.5. Scăderea numerelor raționale pozitive	92
<i>Teste de evaluare</i>	97
2.6. Înmulțirea numerelor raționale pozitive	101
2.7. Împărțirea numerelor raționale pozitive	106
2.8. Ridicarea la putere a numerelor raționale pozitive.	
Reguli de calcul cu puteri	110
2.9. Ordinea efectuării operațiilor.....	114
<i>Teste de evaluare</i>	117
2.10. Media aritmetică ponderată a unor numere raționale	121
2.11. Ecuații în mulțimea numerelor raționale pozitive.....	124

Teste de
1.1. Divizoare
1.2. Reguli
1.3. Operări
1.4. Divizoare
1.5. Criterii
1.6. Proprietăți
1.7. Numere
1.8. Desecuozi
1.9. Prime
1.10. Multiplo
1.11. Probleme
1.12. Probleme

Nun-

GEOMETRIE

Cap. 3 – Dreapta

2.12. Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor	128
Teste de evaluare	130
2.13. Probleme cu caracter aplicațiv	133
2.14. Probleme pentru performanță școlară și olimpiade	135

Cap. 4 – Unghiuri

4.1. Unghiuri	173
4.2. Clasificarea unghiurilor	183
4.3. Unghiuri adiacente. Bisectoarea unui unghi	187
4.4. Unghiuri suplementare. Unghiuri suplementare	193
4.5. Unghiuri opuse la varf	198
4.6. Unghiuri în jurul unui punct	203
4.7. Teste de evaluare	207
4.8. Probleme pentru performanță școlară și olimpiade	211
4.9. Divizoare	213
4.10. Multiplo	217

Cap. 5 – Triunghiuri

5.1. Triunghiuri	222
5.2. Construcția triunghiurilor	226
5.3. Congruența triunghiurilor	230
5.4. Metoda triunghiurilor congruențe	235
5.5. Probleme cu caracter practic	239
Soluții	241

Numere naturale

139

146

150

153

156

163

167

169

173

183

187

193

198

203

207

211

213

217

222

226

230

235

239

241

1.1. Operații cu numere naturale

1.2. Reguli de calcul cu puteri

1.3. Compararea puterilor. Pătrate și cuburi perfecte.

Alte probleme în care intervin puteri

Teste de evaluare

1.4. Divizor. Multiplu

1.5. Criterii de divizibilitate

1.6. Proprietățile divizibilității în \mathbb{N}

Teste de evaluare

1.7. Numere prime. Numere compuse

1.8. Descompunerea numerelor naturale în produs de numere prime

1.9. Divizori comuni

1.10. Multipli comuni

Teste de evaluare

1.11. Probleme cu caracter aplicativ

1.12. Probleme pentru performanță școlară și olimpiade

1. Determinați numărul reședință după care se va întâlni numărul 2233 – a) 1000; b) 10000; c) 100000.
2. Determinați numărul natural ce urmărește locul următoarelor calcule:

$$[34 \cdot (25 \cdot 4 - (1 \cdot 21 + 3 \cdot 22)) \cdot 6] : 2 = 13440$$
3. Calculați:

$$1234 \cdot [2012 \cdot 2011 + 2012 \cdot 2013 - 2012 \cdot 4024]$$
4. Afilați numărul natural ce verifică relația $[(a \cdot 2) - a] \cdot 3 : 4 = 19$.
5. Calculați suma dintre cel mai mare număr natural de patru cifre format ca abcd și cel mai mic număr natural de cinci cifre.
6. Calculați diferența dintre cel mai mare număr natural de cinci cifre și cel mai mic număr natural de patru cifre diferență fiind cinci cifre.
7. Suma a două numere naturale este 9. Afilați cea mai mică și cea mai mare valoare a produșului lor.

CAPITOLUL 1

*Numere naturale***1.1. Operații cu numere naturale**

Operațiile învățate cu numere naturale se clasifică în:

- operații de ordinul întâi: adunarea și scăderea;
- operații de ordinul al doilea: înmulțirea și împărțirea;
- operații de ordinul al treilea: ridicarea la putere.

Proprietăți ale operațiilor cu numere naturale

1. Adunarea este comutativă, asociativă și are elementul neutru 0.
2. Înmulțirea este comutativă, asociativă și are elementul neutru 1.
3. Înmulțirea este distributivă față de adunare și scădere.

Ordinea efectuării operațiilor

1. Operațiile de același ordin se efectuează în ordinea în care sunt scrise.
2. Dacă un exercițiu cuprinde operații de ordin diferit, mai întâi se efectuează operațiile de ordinul al treilea, apoi cele de ordinul al doilea și, în final, cele de ordinul I.
3. Dacă se utilizează parantezele, atunci mai întâi se efectuează calculele parantezele rotunde, apoi din cele pătrate și, în final, cele din accolade.



1. Efectuați următoarele calcule:

$$a) 34567 + 76543 ; \quad b) 12345 - 3456 ; \quad c) 91919 + 9090 .$$

$$2. \text{ Calculați : } 10101 + 20202 + 30303 - 50505 .$$

$$3. \text{ Este adevărat că } 998877 - 223344 = 887766 - 112233 ?$$

$$4. \text{ Determinați numărul natural } n \text{ pentru care avem } 3232 - n = 909$$

$$5. \text{ Determinați numărul natural } m \text{ pentru care are loc egalitatea:}$$

$$\{13 + [25 \cdot 4 - (3 \cdot 11 + 3 \cdot 22)] \cdot m\} : 2 = 13 .$$

$$6. \text{ Efectuați } 2012 \cdot 2011 + 2012 \cdot 2013 - 2012 \cdot 4024 .$$

$$7. \text{ Aflați numărul natural } a \text{ ce verifică relația } \{(a : 2) + a\} : 3 : 4 = 10 .$$

$$8. \text{ Calculați suma dintre cel mai mare număr natural de patru cifre format cu cifre diferite două câte două și cel mai mic număr natural de cinci cifre.}$$

$$9. \text{ Calculați diferența dintre cel mai mic număr natural de cinci cifre diferite două câte două și cel mai mare număr natural de patru cifre diferite două câte două.}$$

$$10. \text{ Suma a două numere naturale este 9. Aflați cea mai mică și cea mai mare valoare a produsului lor.}$$

31. Determinați cel mai mare număr care se poate obține înlocuind în numărul a^b cifra 2 cu 3.
32. Fie multimiile: $A = \{1, 2, \dots, n\}$ și $B = \{1, 2, \dots, m\}$. Determinați suma lor.
33. Se determină suma lor.
14. Ioana are 11 ani iar Gabriel are 40 de ani. Peste câteva săptămâni Gabriel va avea dublul vîrstei Ioanei?
15. La naștere Alexandra și Mihai au avut vîrstă 13 ani. Peste câteva săptămâni Alexandra va avea o treime din vîrstă Mihaiului?
16. Putem scrie numărul 12 ca suma și produsul acelorași numere naturale nenule? Dar numărul 13?
35. Arătați că nu există număr natural care împărțit la 14 să dea restul 9 și numărul să fie de forma $x \cdot y = 30$ și $x \cdot z = 25$, să se calculeze $x \cdot (y + z)$.
17. Suma a patru numere naturale este 13. Determinați cea mai mică valoare a produsului lor.
18. Dacă $x \cdot y = 30$ și $x \cdot z = 25$, să se calculeze $x \cdot (y + z)$.
19. Stîmd că $x \cdot y = 77$ și $x \cdot z = 99$, să se calculeze cea mai mare și cea mai mică valoare a sumei $y + z$.
20. Determinați suma tuturor numerelor naturale de două cifre care împărțite la 5 dau restul egal cu 3.
21. Să se calculeze suma tuturor numerelor naturale de trei cifre care împărțite la 3 dau restul egal cu 12.
22. Să se calculeze $(2 + 4 + \dots + 2012) - (1 + 3 + \dots + 2011)$.
23. Să se efectueze $(22 + 44 + \dots + 2024) : (11 + 22 + \dots + 1012)$.
24. Suma a cinci numere naturale nenule și distințe este 16. Determinați cele cinci numere.
25. Suma a șase numere naturale distințe este 20. Este posibil ca toate numerele să fie nenule?
26. Împărțind săpte numere naturale consecutive la 6, se obține mereu catul 5. Determinați cele șapte numere.
41. Un număr de patru cifre, început numărul obiectiv, numărul de pe patru cifre, determină un număr de patru cifre.
40. Determinați numerele $abcd$ cu proprietatea că $3 + 6 + 9 + \dots + abc = abcd = 000$.
28. Determinați numărul de zeceuri de la finalul numărului $1 \cdot 3 \cdot 5 \cdots \cdot 15$.
29. Determinați ultimele două cifre ale produsului $1 \cdot 2 \cdot 3 \cdots \cdot 30$.
30. Să se demonstreze că $1 + 2 + 3 + \dots + n \neq aab$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$, $A \in \{1, 2, \dots, 9\}$.



31. Determinați cel mai mare număr natural n , pentru care avem:

$$2 + 2^2 + 2^3 + \dots + 2^n < 1000.$$
32. Fie mulțimile: $A = \{x \in \mathbb{N} \mid 2^{1988} < x < 2^{1991}\}$ și $B = \{x \in \mathbb{N} \mid x \leq 2^{1990}\}$. Care mulțime are mai multe elemente și cu câte?
33. Să se determine ultimele două cifre ale sumei

$$S = 1 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 \cdot 5 + 6 \cdot 7 \cdot 8 \cdot 9 + \dots + 36 \cdot 37 \cdot 38 \cdot \dots \cdot 44.$$
34. Fie $a = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot n + 2012$, unde $n \geq 20$. Aflați restul împărțirii lui a la 125.
35. Arătați că nu există numere naturale care, împărțite la 12 să dea restul 8, iar împărțite la 14 să dea restul 5.
36. Determinați numerele naturale a și b știind că a împărțit la b dă restul 7, b împărțit la a dă restul 9 și suma $a + b$ este cea mai mică posibilă.

Probleme de șapte stele

37. Suma cifrelor numărului \overline{abcd} este 34. Determinați cea mai mică și cea mai mare valoare a sumei cifrelor numărului $\overline{abcd} + 2$.
38. Se consideră mulțimea M formată din toate numerele de patru cifre \overline{abcd} cu proprietatea că $\overline{ab} \cdot \overline{cd} = 442$.
- a) Care este cardinalul acestei mulțimi ?
- b) Stabiliți câtul și restul împărțirii celui mai mare element din M la cel mai mic element din M .
39. Se consideră numărul $n = 2(1 + 2 + \dots + 20011) + 2012$.
- a) Determinați ultima cifră a lui n ;
- b) Precizați numărul elementelor mulțimii $A = \{x \in \mathbb{N}^* \mid x < n\}$.
40. Determinați numerele naturale care se micșorează cu 9999 dacă le stergem ultima cifră.
41. Un număr de patru cifre se termină cu cifra 2. Dacă îi mutăm ultima cifră la început numărul obținut este mai mare cu 198 decât cel inițial. Aflați toate numerele cu această proprietate.

Maria Ochescu

Istoria românilor

BACALAUREAT 2011

*Sinteze teoretice
Modele de subiecte
Admitere Academia de Poliție*

area prezen-
tă de vedere
elaborate prin
care exprimă
jice/ logice a
cizat.

30 de puncte
u: 10 puncte

CUPRINS

SINTEZE

Tema 1 – Romanitatea românilor în viziunea istoricilor	7
Tema 2 – Democrație și totalitarism	
Ideologii și practici politice în România și Europa	21
Tema 3 – Constituțiile din România	35
Tema 4 – Autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc ...	51
Tema 5 – Statul român modern: de la proiect politic	
la realizarea României Mari (sec. XVIII-XX)	69
Tema 6 – România postbelică	
Stalinism. Național-Comunism și disidență în comunism	101
Tema 7 – Spațiul românesc, între diplomație și conflict,	
în Evul Mediu	117
Tema 8 – România și concertul european: de la „criza orientală”	
la marile alianțe ale secolului XX	135
Tema 9 – România în perioada „Războiului rece”	153

MODELE DE SUBIECTE

Modelul 1	163
Modelul 2	166
Modelul 3	169
Modelul 4	172
Modelul 5	175
Modelul 6	178
Modelul 7	181
Modelul 8	185
Modelul 9	188

Romanitatea românilor în viziunea istoricilor

1

1. Semnificație

Societatea prezentă

- Ideea de cimitir

- Ideea națională

- Istoria și teoria istoriei

- Civilizație și mitologie

- Cuvinte românești și mituri

- Conștiința românilor despre originea românească

2. Etimologie

a) FORMAREA POPORULUI ROMÂN

1. Originea

Dacii și romani (călătorii în teritoriul de astăzi României)

Migrații

2. Cimitir

Priile românești – precum un seimenit sămânță autohtonă

În deosebire de culturile vecine

3. Populație romană

4. Formă geografică (de la prima apariție în formă românească în documente românești – sec. XI-XII - 1060) – faza primă din perioada formării identității naționale

5. Sfârșitul primei epoci de înflorire și apogeu numărului populației românești

6. Desfășurarea (sec. XII-XIV) Dacia (1060)

Dacii sunt cunoscuți în lumea românească încă din secolele I-II î.Hr., ca fiind o populație de origine celtică, care a migrat în sud-estul Europei, în vîrstă cu cinci secole față de romani. Acești dacii erau cunoscuți sub numele de "geto-daci". În secolul III î.Hr., dacii au invadat teritoriile Imperiului Roman, ceea ce a rezultat în războaiele dacice. În următoarele secole, dacii au fost absorbiți sau au emigrat în teritorii mai distante.

b) FORMAREA POPORULUI ROMÂN

Este o perioadă de formare a unei identități naționale românești, care a rezultat din procesul de romanizare și integrare a populației autohtone și a imigranților în Imperiul Roman.

I. Semnificație

Romanitatea presupune următoarea abordare:

- ideea descendenței, a originii romane a românilor;
- ideea stăruinței elementului dacic/ romanic;
- unitatea de neam;
- unitatea și latinitatea limbii;
- esența romană a unor obiceiuri și tradiții;
- conștiința românilor despre originea romanică.

II. Etnogeneza

a) FORMAREA POPORULUI ROMÂN

1) *Din cine?*

Daci și romani (coloniști și veterani de război)
Migratori

2) *Cum?*

Prin romanizare – proces de asimilare de către autohtonii a elementelor de civilizație și cultură romane.

Etape ale romanizării:

I) *faza preliminară* (de la primele contacte cu lumea romană până la cucerirea romană – sec. II-III î.Hr.) – sunt asimilate cu precădere elemente de cultură materială.

OBS. Teritoriile geto-dacice au intrat sub stăpânire romană treptat: Moesia și Dobrogea (46 d.H.) și Dacia (106).

a Dunării

Aproximativ pe teritoriul de astăzi al României, de-o parte și de alta

3) Unde?

humii, găeșii, avarii, slavii.

Accesătă etapă are loc în condițiile desfășurării procesului migratoriu: goiți,

daco-romaniilor.

OBS. Are loc o uniformizare a romanizării la scară întreagă arăt de locuire a

- răspândirea creștinismului ⇒ misiunari.

Imperiu Roman:

- menținerea legăturilor economice, politice și militare cu

- factorii:

III) Romanizarea postaureliană - de după retragerea stepanirii romane

OBS. Romanizarea a fost un proces ireversibil ⇒ Daco-romani.

- viața economică;

- coloniști;

- veterani;

- armata;

- administrația română;

- urbanizarea;

- factorii romanizați;

Intregii societăți (106-271/275)

II) Romanizarea propriu-zisă - elementele române se generalizează la scară

mătă în provincie română.

• Razboiele din 101-102, 105-106 ⇒ Dacia este cucerită și transfor-

• cu Domitian (87-88) ⇒ Pacea din 89 - Dacia devine regeat clientelar.

DECEBAL - conflicte cu romani

- Statul dac condus de Decebal (87-106 d.H.)

- Statul dac condus de Burebista (82-44 i.H.)

aflările.

OBS. În această perioadă geto-daci au cunoscut o perioadă de maximă

4) Când?

Proces înde-

(602 d.H. - s
cu lumea ro
sud).

STRUCTURA

neolitice

- are loc od

b) FORMARE

cu lumea ro

(602 d.H. - s
cu lumea ro
sud).

Proces înde-

afirmare.

4) Când?

2) "Oguz

HIA)

1) Moise

• sec. IX

"Strategii

• sec. VII

III. ROMANI

GRAUURI - mo

DIALECTE = ra

4) Când?

Proces îndelungat care a debutează în sec. II. î.H. (primele contacte cu lumea romană) și se încheie în linii generale în sec. VII-VIII d.H. (602 d.H. – separarea romanității răsăritene în romanitatea de nord și de sud).

b) FORMAREA LIMBII ROMÂNE

- are loc odată cu formarea poporului român și face parte din limbile neolatine.

STRUCTURA

- **substrat** = daco-moesic ⇒ vocabular (păstrate 150-200 de cuvinte dacice);
- **strat** = latin – vocabular și structura gramaticală (80%);
- **adstrat** = slav meridional – elemente de vocabular și fonetică.

DIALECTE = ramuri ale limbii

- daco-roman (N Dunăre)
- aromân
- meghenoromân
- istroromân } (S Dunăre)

GRAIURI – moldovenesc, oltenesc, maramureșean etc.

III. Romanitatea în viziunea istoricilor

• sec. VII

„Strategikon” – Mauricius menționează elementul romanic la N Dunăre.

• sec. IX

- 1) Moise Chorneati – amintește „țara necunoscută” (BALAK-VALAHIA)
- 2) „Oguzname”, cronică turcă – se scrie despre o țară a vlahilor (ULAK - ILI)

• sec. X

- 1) Constantin al VII-lea Porfirogenetul – „Despre administrarea imperiului” – informații despre populația protoromânească desemnând-o cu numele de romani, iar pe cea bizantină cu termenul de romei.
- 2) Vasile al II-lea Macedoneanul – *corespondență (980-1020)*
 - românii desemnați cu termenul de „vlahi”.

3) Sete
2) Anti
1) Fra
- polit
- prob
- incet
- apart
Premise:

• sec. XVI
nici,
7) Filip
ai Leg
6) Anto
5) Dem
limba
4) Lao
teoria
3) Ene
româ
2) Flavi
tinute
tatelor
1) Pogg
• sec. XV
veschi
- Rena
- declara
- forma
- români
OBS. Începe în

Premise:

OBS. Începe în

"Vlah" - la origini termenul de "volcae" - Caesar, "De bello gallico"

(numele unui trib celt).

- preluat de germani - desemna numele vecinilor din Apus și

Sud (galii romanizați, romani).

- în timp acceptătura termenului a suferit o restranegere -

desemna pe cei din Peninsula Italică.

- termenul a fost preluat de slavi - Metodiu ("Apostolul slavilor")

aplică denumirea de "vlahi" străinilor, adică romanicilor.

- numele de vlah a cunoscut variațiuni:

- la bizantini și slavi sudici ⇒ vlah;

- slavi din răsărit ⇒ voloh;

- slavi și apuseni ⇒ valachus;

- unguri ⇒ black, olah.

OBS. Apărția acestui termen marchează sfârșitul etnogenezei și subliniază caracterul romanic al poporului român.

• sec. XI

1) Cardizi, "Podabiaistorillo" - face referire la români, situându-i într-

slavi, ruși, unguri, între Dunăre și un muște mare.

2) "Saturile și povestirile lui Kekauenesos", romeneșc despre vlahi sud-du-

năreni care trăiesc pe râu Sava.

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

vieniți de demult din Italia".

1) Correspondența dintre Ionita cel Frumos și Papa Inocențiu al III-lea -

• sec. XII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XIII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XIV

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XV

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XVI

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XVII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XVIII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XIX

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XX

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXI

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXIII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXIV

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXV

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXVI

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXVII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXVIII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXIX

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXX

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXI

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXIII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXIV

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXV

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXVI

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXVII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXVIII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXIX

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XX

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXI

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

3) Anonymus, "Gesta Hungarorum" (Epitete ungurilor)

ideea romanității românilor.

• sec. XXII

1) Corespondența dintre Ionita cel Frumos și Papaă Inocențiu al III-lea -

ideea romanității românilor.

2) Ioan Kyriakos - consimna despre vlahi: "se zice că sunt coloni

veniți de demult din Italia".

OBS. Începînd cu secolul al XIV-lea informațiile și izvoarele istorice despre români se înmulțesc pe măsură ce crește interesul față de români.

Premise:

- formarea statelor medievale ⇒ afirmarea romanității;
- declanșarea „cruciadei târzii” = lupta creștinătății împotriva Imperiului Otoman ⇒ Țările Române – bastion;
- Renașterea ⇒ umaniștii manifestă interes pentru Antichitate, pentru vestigii materiale și spirituale ale romanității.

• sec. XV

- 1) Poggio Bracciolini – afirmă originea romanică a românilor, continuitatea elementului roman, originea latină a limbii române (idei susținute cu dovezi).
- 2) Flavio Biondo – originea romanică a poporului român și a limbii române (români invocă cu mândrie originea lor romană).
- 3) Enea Silvio Piccolomini – (Papa Pius al II-lea) – răspândește în Europa teoria despre originea romană a poporului român.
- 4) Laonic Chalcocondil – informații ample despre români (identifică limba cu neamul).
- 5) Demetrie Chalcocondil – informații despre români.
- 6) Antonio Bonfini – susține originea romanică a românilor (sunt urmași ai legiunilor și coloniștilor romani din Dacia).
- 7) Filippo Buonaccorsi – a călătorit în Moldova, cunoscându-i pe localnici, află despre „descendența românilor din coloniști romani”.

• sec. XVI

Premise:

- apariția tiparului (Diaconul Coresi);
- începutul scrisului în limba română;
- problema romanității și a etnogenezei românești începe să fie politicizată;

- | | |
|--------------------------|---|
| 1) Francesco della Valle | } ideile lor sunt bazate pe cunoașterea |
| 2) Anton Verancsics | } directă a românilor |

3) Ștefan Szamoskozy:

- înainte de unirea din 1600 ⇒ 1593 – că români sunt descendenții ai romanilor (capitolul despre *Dacia Romană*);
- după unirea din 1600 ⇒ susține contrariul.

În cadrul acestui număr de revista sunt publicate următoarele articole:

• Însemnările din cadrul unei discuții cu un elev înainte de examenul de Bacalaureat la filiera de științe sociale. Această discuție se desfășoară într-un mediu deosebit de tensiune, unde profesorul încearcă să susțină elevul să nu se temă de examen.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de matematică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de matematică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de limba engleză, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de limba engleză.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de informatică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de informatică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

Modele de subiecte

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

• Într-o povestire, un elev încearcă să se întâlnească cu un profesor de fizică, care îi spune că nu poate să îl ajute să rezolve problemele de fizică.

MODELUL 1:

(Romanitatea românilor în viziunea istoricilor)

I. Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundeți cerințelor:

Romanitatea Daciei a fost însă diferită de cea a altor provincii cucerite de armata Romei. În Italia de Sus, Gallia, Spania... ea a fost produsul unei fericite deznaționalizări a unei populații numeroase preexistente care a continuat să reprezinte majoritatea, a atragerii acestei populații la un alt mod de a gândi și a vorbi, a amestecului unei părți a săngelui roman imigrat cu cel local... În Dacia însă a fost creată o adevărată țară de colonizare dintr-un teritoriu slab locuit și înconjurat de o populație dușmănoasă, în care însă romanitatea nu și-a înfipt rădăcini atât de adânci, nesprjinindu-se pe bazele singure ale unei naționalități cucerite și din punct de vedere spiritual. De aici și ușurința cu care mai târziu a putut fi îndepărtată și a dispărut..., fiind ștearsă ca o simplă poleială. [...] Unii susțin că provincialii romani s-au refugiat în munte pentru a-și păstra acolo libertatea și viața.

(Robert Roesler, *Studii românești. Cercetări asupra istoriei vechi a României*)

1. Identificați teoria istoriografică la care face referire textul. **2 puncte**
2. Formulați ideea prezentată în document aparținând acestei teorii. **2 puncte**
3. Formulați pe baza textului două argumente folosite de autor în sprijinul ideii. **4 puncte**
4. Enumerați alte două idei ale teoriei la care face referire textul și prezentați două contraargumente ale istoriografiei românești cu referire la aceastea. **6 puncte**
5. Explicați contextul politic al teoriei susținute de Robert Roesler. **4 puncte**
6. Prezentați alte două idei ale istoriografiei cu privire la romanitatea românilor. **6 puncte**
7. Exprimăți un punct de vedere cu privire la romanitatea românilor și aduceți două argumente de tip istoric pentru a-l susține. **6 puncte**

TOTAL: 30 de puncte 163

- mențiونarea a doi cronicați care au abordat problema românilor în secolul al XVII-lea și căte o idee exprimată de ei cu referire la această problemă;
- prezentarea elementelor fundamentele ale etnogenezei românești;
- grafice românești cu privire la romanitatea românilor, având în vedere:
- III. Elaborează, în aproximativ două pagini, un eseu despre **poziția istorică**

TOTAL: 30 de puncte

8. Expriماți un punct de vedere cu privire la autohtonia românilor și aduceți două argumente istorice pentru a-l susține. **4 puncte**
7. Selectați, din text, două informații aflate în relație de cauză - efect. **4 puncte**
6. Prezentați o teorie istorografică ce face referire la etnogeneza românească. **4 puncte**
5. Precizați două izvoare istorice din secolele VIII-XII care îl atestă pe român. **4 puncte**
4. Menționați două populații migratoare care au contribuit la etnogeneza românească. **4 puncte**
3. Prezentați un factor care a contribuit la romanizarea dacو-gehillor, difert de cel precizat în text. **2 puncte**
2. Menționați, pe baza textului, factorul care a condus la assimilarea slavilor neînteruptă a populației de la geto-daci la dacو-romani. **2 puncte**
1. Menționați, pe baza textului, trei argumente care susțin continuitatea românească. **2 puncte**

(AL. Gratu, Gh. Stăfan, *Dicționar de istorie veche a României*)

Teză autohtoniei românilor se bazează pe continuitatea neînteruptă a populației, de la geto-daci la dacو-romani. În afară tributul geto-dacă care s-a supus românilor, deci n-au fost exterminate, toponimia, hidronimia [...]. Dacăci române, jupitul că din provincie s-au recrutat numeroase trupe auxiliare și, îndeosebi descooperirile arheologice dovedesc prezenta neînteruptă a autohtonilor atât în Dacia, cât și în Moesia [...]. După anul 602, în urma micșorării numărului săvădor din nordul Dunării, raportul de forțe s-a schimbat în favoarea autohtonilor [...] disputând de o organizare social-po-litică mai adecătă imprejurătilor istorice. În cursul contelefuirii cu slavii, dacо-români au reușit să-i assimileze și să dea naștere românilor.

II. Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundedeți cerințelor:

- analiza consecinței luptei naționale a românilor din Transilvania în secolul al XVIII-lea, în planul abordărilor istoriografice despre romanitatea românilor;
- prezentarea a două teorii istoriografice din secolul al XIX-lea cu privire la romanitatea românilor;
- prezentarea unei caracteristici a istoriografiei din România în perioada comunismului.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adekvat, structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice (coerență și pertinență argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

TOTAL: 30 de puncte

Din oficiu: 10 puncte